

Nr 15

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående yrkesutbildningen på trädgårdsområdet och stödet till trädgårdsnäringens rationalisering, m. m., jämte i ämnet väckta motioner.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln (p. 17) föreslagit riksdagen att a) medgiva, att den årliga räntan å den stående delen av lån för egnahemslånefonden, som beviljats efter ingången av år 1920 men före den 1 juli 1940, må för år 1963 nedsättas till 3,6 procent, b) medgiva, att i avseende å köpeskillning för sådan jordbrukslägenhet eller byggnad å åbolägenhet som år 1920 eller senare år försålts från kronoegendom, räntan må, i den mån köpeskillningen förräntas enligt enahanda grunder, som gällt eller gäller för den stående delen av före den 1 juli 1940 beviljat egnahemslån för jordbrukslägenheter, under år 1963 utgå efter 3,6 procent, c) medgiva, att under budgetåret 1962/63 statlig kreditgaranti må beviljas dels för lån avseende yttre rationalisering intill ett belopp av 18 000 000 kr., för lån till inre rationalisering intill ett belopp av 10 000 000 kr. och för lån till det i det föregående särskilt angivna slag av driftrationalisering inom jordbruket intill ett belopp av 3 000 000 kr. med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena skulle giva anledning därtill, medgiva jämkning i sagda fördelning, dels för jordbruksegnahemslån m. m. intill ett belopp av 20 000 000 kr. och för driftlån intill ett belopp av 8 000 000 kr. med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena skulle giva anledning därtill, medgiva jämkning i sagda fördelning samt d) till *Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kr.

Kungl. Maj:t har vidare i förenämnda proposition under nionde huvudtiteln (p. 16 o. 26) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, *dels* till Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering för budgetåret 1962/63 beräkna ett reservationsanslag av 1 000 kr., *dels ock* till Gottgörelse till trädgårdsnäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt för samma budgetår beräkna ett anslag av 300 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 9 mars 1962 avlåten proposition, nr 99, vilken hänvisats till jordbruksutskottet, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

1) godkänna de förslag till riktlinjer för yrkesutbildningen på trädgårds-

området samt till denna utbildnings organisation, som framlagts i propositionen

2) godkänna i det föregående angivna förslag rörande ändring av bestämmelserna angående det statliga stödet till trädgårdsnäringens rationalisering

3) å riksstaten för budgetåret 1962/63 under nionde huvudtiteln anvisa

a) till *Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering* ett reservationsanslag av 1 000 kr.

b) till *Gottgörelse till trädgårdsnäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt* ett anslag av 375 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen samt

4) medge, att under budgetåret 1962/63 statlig kreditgaranti må beviljas dels för lån avseende trädgårdsnäringens rationalisering intill ett belopp av 3 000 000 kr., dels för lån avseende uppförande av lagerhus m. m. för jordbruksändamål jämte auktionslokaler för trädgårdsprodukter, m. m., intill ett belopp av 6 000 000 kr., med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena skulle ge anledning därtill, medge jämkning i fördelningen.

Utskottet har i detta sammanhang behandlat följande till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) I: 309 av herr *Larsson, Thorsten*, och herr *Pettersson, Harald*, likalydande med II: 383 av herrar *Hansson* i Önnarp och *Jansson* i Benestad, vari hemställtts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om sådan ändring av KK 26 maj 1961, nr 177, att garanti för driftlån till jordbrukare kan lämnas med ett från 20 000 till 30 000 höjt maximibelopp.

2) I: 628 av herr *Nilsson, Ferdinand, m. fl.*, likalydande med II: 756 av herr *Grebäck m. fl.*, vari hemställtts att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 99 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt prövning och förslag rörande förläggande av trädgårdsskola omfattande grundläggande yrkeskurs och förmanskurs till målarområdet i enlighet med vad i motionen anförts.

3) I: 629 av herr *Nilsson, Ferdinand, m. fl.*, likalydande med II: 757 av herr *Grebäck m. fl.*, vari hemställtts att riksdagen måtte besluta att under budgetåret 1962/63 statlig kreditgaranti må beviljas som stöd för trädgårdsnäringen intill sammanlagt lånebelopp av 10 milj. kr. varav intill 4 milj. kr. för lån avseende trädgårdsnäringens rationalisering och intill 6 milj. kr. för uppförande av lagerhus m. m. jämte auktionslokaler för trädgårdsprodukter m. m. dock med rätt för Kungl. Maj:t att eventuellt medge jämkning i beloppens fördelning, ävensom att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att vid förhandlingar angående handelsavtal trädgårdsnäringens intressen måtte tillvaratas med hänsyn dels till behovet av en inhemsk produktion av för folkhälsan och folkförsörjningen viktiga trädgårdsprodukter, dels även odlarnas anspråk på skälig lönsamhet för produktionen genom lämpliga åtgärder tillgodoses.

4) I: 665 av herr *Nord m. fl.*, likalydande med II: 792 av herrar *Antby*

och Nilsson i Lönsboda, i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta att medge att lån under budgetåret 1962/63 med statlig kreditgaranti må beviljas för trädgårdsnäringsens rationalisering intill ett belopp av 4 000 000 kr., och att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte ge till känna att den kollektiva återhäringen till trädgårdsnäringsen av bensinskattemedel må användas även för upplysningsverksamhet om trädgårdsprodukter.

Beträffande det närmare innehållet i förenämnda motioner får utskottet hänvisa till motionerna I: 309, II: 756, I: 629 och II: 792.

I. Framställningen i statsverkspropositionen

Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti. Kungl. Maj:t har under punkten 17 (s. 48—52) föreslagit oförändrad medelsanvisning av 400 000 kr. I enlighet med lantbruksstyrelsens framställning föreslås vidare en höjning av ramen för lånegaranti till yttre rationalisering med 3 000 000 kr. till 18 000 000 kr. Lånegarantiramen för inre rationalisering sänkes där-
emot från 12 000 000 kr. till 10 000 000 kr. Garantiramen för driftlån i samband med övergång till eller nystartande av specialproduktion bibehålles oförändrad vid 3 000 000 kr. Jämkning i fördelningen av maximibeloppen för lånegaranti till de tre nu berörda slagen av rationaliseringsåtgärder har förutsatts få ankomma på Kungl. Maj:t. Garantiutrymmet för driftlån föreslås utvidgat till 8 000 000 kr., medan garantiramen för jordbruksegnahemslån bibehålles oförändrad vid 20 000 000 kr. Även beträffande sistnämnda båda garantiramar skall det få ankomma på Kungl. Maj:t att medgiva jämkning i fördelningen dem emellan.

Liksom under tidigare år inhämtas riksdagens medgivande till nedsättning enligt tidigare tillämpade grunder av räntan på vissa lån från den förutvarande egnahemslånefonden m. m.

II. Proposition nr 99 ang. yrkesutbildningen på trädgårdsområdet och stödet till trädgårdsnäringsens rationalisering, m. m.

I propositionen har lämnats följande sammanfattning av det huvudsakliga innehållet i Kungl. Maj:ts förslag.

I propositionen föreslås sådan omläggning av yrkesutbildningen på trädgårdsområdet att med utgångspunkt från grundskolan skapas en sammanhängande utbildningsgång. Denna avses inrymma grundläggande yrkeskurs med en längd av 21 veckor, trädgårdsförmanskurs om 42 veckor och trädgårdsteknikerkurs av samma längd. Alla kurstyperna skall förekomma vid den befintliga trädgårdsskolan i Alnarp. För grundläggande yrkeskurs och förmanskurs föreslås en ny trädgårdsskola komma till stånd i Norrköping i stället för den nuvarande skolan å Experimentalfältet i Stockholm, som

måste nedläggas. Grundläggande yrkeskurs skall även kunna anordnas vid lantbrukets yrkesskolor. I avvaktan på resultatet av fortsatta överväganden rörande omfattningen och lokaliseringen av trädgårdsutbildningen i Norrland förordas, att trädgårdsskolan i Söråker bibehålls med oförändrad undervisning. Omläggningen av yrkesutbildningen föreslås börja under budgetåret 1962/63.

I syfte att stimulera till ytterligare rationalisering inom trädgårdsnäringen framläggs i propositionen förslag om sådana ändringar i bestämmelserna för det statliga stödet härtill, att dessa i huvudsak kommer att ansluta sig till vad som enligt beslut av 1959 års riksdag gäller för jordbruksnäringens rationaliseringsstöd. För att tillgodose de ökade anspråk på statsgaranterade lån till rationaliseringsåtgärder, som väntas uppkomma, förordas att den särskilda garantiramen för sådana lån höjs med 1 000 000 kr. till 3 000 000 kr.

I propositionen redovisas två av trädgårdsnäringens utredningen i december 1961 avgivna betänkanden *dels* under rubriken *Yrkesutbildningen på trädgårdsområdet* å s. 3—18 samt däröver avgivna remissyttranden å s. 18—23, *dels ock* under rubriken *Trädgårdsnäringens rationaliseringsstöd* å s. 23—30, samt remissyttranden däröver å s. 30—32. Å s. 32—34 har redogjorts för *Lantbruksstyrelsens anslagsskrivelse för budgetåret 1962/63 rörande anslag till trädgårdsnäringen*.

Utskottet tillåter sig att hänvisa till propositionens förenämnda redogörelser.

Departementschefen har anfört följande.

»För att stärka förutsättningarna för en konkurrenskraftig trädgårdsnäring och en tillfredsställande inkomstnivå för dess utövare har 1961 års riksdag beslutat att *dels* underlätta tillkomsten av auktionslokaler för trädgårdsprodukter, *dels* öka resurserna för rådgivningsverksamheten på trädgårdsområdet. I samma syfte vill jag här framlägga förslag för att förbättra yrkesutbildningen och näringens rationaliseringsstöd.

Yrkesutbildningen på trädgårdsområdet. Statlig eller statsunderstödd yrkesutbildning bedrivs för närvarande vid trädgårdsskolorna i Alnarp, på Experimentalfältet i Stockholm och i Söråker. Undervisningen omfattar vid de båda förstnämnda skolorna trädgårdskurs om 16 månader och vid den sistnämnda ettårig kurs. Härjämte förekommer trädgårdsundervisning vid vissa lantmannaskolor och lantushållsskolor i form av kortare kurser.

Trädgårdsnäringens utredningen har framlagt förslag till omläggning av yrkesutbildningen, vilka i huvudsak innebär att en utbildningsgång skapas, som omfattar grundläggande yrkeskurs om cirka fem månader, förmanskurs med en längd av ungefär ett år och en lika lång trädgårdsteknikerkurs. De båda sistnämnda kurserna skall enligt utredningen vara avsedda för såväl trädgårdsodlare som trädgårdsanläggare. Utredningen föreslår, att trädgårdsutbildningen i allt väsentlig skall förläggas till trädgårdsskolan i Alnarp och till en ny sådan skola i Norrköping. Förutom grundläggande yrkes-

kurs, vilken även bör kunna anordnas vid lantbrukets yrkesskolor, förordas att vid Alnarps skall finnas förmansutbildning och teknikerkurs samt i Norrköping förmansutbildning. För Norrlands del föreslår utredningen särskild utbildning utöver grundläggande kurs. Beträffande det närmare innehållet i utredningens förslag och vad som anförts vid remissbehandlingen av dessa torde få hänvisas till de redogörelser, som lämnats i det föregående.

För egen del anser jag utredningens förslag rörande utbildningsgången, kursernas innehåll och längd, intagningsbestämmelserna, minsta antal elever per kurs samt kursernas lokalisering i allt väsentligt kunna godtas. Såsom jag återkommer till i det följande finner jag emellertid skäl tala för fortsatta överväganden beträffande den utbildning utredningen ansett böra förläggas till Norrland.

Med utgångspunkt från utredningens bedömning av det samlade behovet av yrkesutbildning på trädgårdsområdet förordar jag sålunda att följande bör gälla i fråga om *utbildningsgången samt de olika utbildningsskedenas omfattning och uppläggning*. Yrkesutbildningen bör kunna börja så gott som omedelbart efter grundskolan. För inträde i grundläggande yrkeskurs bör fordras att eleverna fullgjort minst fyra månaders praktik vid trädgårdsföretag. Sådan kurs bör ha en längd av 21 veckor och ungefärligen inrymma 550 timmar teoretisk undervisning och 250 timmar praktiska övningar. Den som härefter vill fortsätta sin utbildning med genomgång av trädgårdsförmanskurs bör ha fullgjort ytterligare 20 månaders praktik, dock med möjlighet för tillsynsmyndigheten att kunna medge att mindre del av praktiktiden får förläggas efter kurstidens slut. Förmanskurs bör omfatta cirka 1 600 undervisningstimmar under sammanlagt 42 veckor. Varje kurs bör av skäl som jag berör i det följande inrymma både odlarlinje och anläggjarlinje. Undervisningen bör vara så gott som helt gemensam för dessa linjer under något mer än 800 timmar. Inom odlarlinjen bör det i övrigt vara möjligt att antingen genomgå en linje med allmänna, tillämpade trädgårdsämnen eller specialisera sig på växthusodling, fruktodling och plantskoleskötsel. Som sista led i utbildningsgången bör inrättas trädgårdsteknikerkurs med odlar- och anläggjarlinjer. Härigenom skapas möjlighet för trädgårdsstuderande att erhålla kompetens motsvarande den som vinnas vid lantmästarkurs på jordbrukets område. Även teknikerkursen bör omfatta 42 veckor. Antalet undervisningstimmar synes böra vara omkring 1 400, varav cirka 770 nära nog helt gemensamma för de båda utbildningsgrenarna.

Intagningsbestämmelserna och undervisningsplanerna för respektive utbildningsskeden bör fastställas i huvudsaklig överensstämmelse med utredningens förslag. Det torde få ankomma på tillsynsmyndigheten, vilken tills vidare bör vara lantbruksstyrelsen, att vidta jämkningar i nämnda bestämmelser och planer med beaktande av utvecklingens krav samt att medge erforderliga dispenser. Lantbruksstyrelsen bör samtidigt tillse att samundervisning i fråga om olika linjer och specialämnen sker så långt möjligt är. Oavsett kurstyp bör minst åtta elever ha antagits till kurs för att denna skall

få anordnas. Allmän linje eller speciallinje vid trädgårdsförmanskurs bör ej anordnas för mindre än fem elever. Om erforderligt antal elever anmäler sig till grundläggande yrkeskurs skall — med hänsyn till angelägenheten av att utnyttja befintliga lärare, lokaler och andra resurser — sådan anordnas vid varje skola två gånger om året i form av vinterkurs och sommarkurs.

En viktig komplettering till olika kurstyper inom den föreslagna utbildningsgången utgör *fortbildningskurser* för trädgårdsodlare och trädgårdsanläggare. Likaså bör special- och fortbildningskurser anordnas även för andra yrkesutövare inom näringen. Det bör ankomma på lantbruksstyrelsen att i anslutning till vad trädgårdsnäringsutredningen anfört i ämnet föranställa om här åsyftade kurser. Liksom för närvarande bör under nästa budgetår medel till dylika kurser kunna utgå ur anslaget Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m. Jag avser att i ett senare sammanhang återkomma till frågan om medel för kurslitteratur och dylikt. — Vad i vissa remissyttranden anförts rörande ersättningar till trädgårdsföretagare, hos vilka praktikanter arbetar före inträde i kurser, kan jag inte biträda.

I fråga om *kursernas förläggning* bör gälla, att grundläggande yrkeskurs skall anordnas vid de skolor, där förmansutbildning sker, samt i den utsträckning så kan erfordras vid lantbrukets yrkesskolor. Utredningen har i första hand räknat med trädgårdsundervisning blott vid två sådana yrkesskolor, nämligen de i Önnestad och Umeå. Minst 150 elever bör årligen kunna meddelas grundutbildning.

På grund av förmansutbildningens mera kvalificerade karaktär och behovet av särskilda anordningar till följd härav bör sådan utbildning förläggas endast till speciella trädgårdsskolor. Enligt utredningens bedömanden uppgår utbildningsbehovet beträffande förmän till cirka 80 per år. För att nå bästa möjliga effektivitet i utbildningen och ändå hålla kostnaderna per dag och elev samt investeringarna på rimlig nivå, är det angeläget att antalet elever vid varje skola blir förhållandevis högt. Statskontoret har för sin del förordat en koncentration av utbildningen till endast en skola. Med hänsyn till trädgårdsnäringsens fördelning inom landet och elevrekryteringen till såväl odlar- som anläggjarlinje bör det enligt min mening likväl finnas åtminstone två skolor med förmansutbildning för ett fyrtiotal elever i varje kurs. Den ena av dessa bör vara den redan befintliga trädgårdsskolan i Alnarp. De resurser i form av kvalificerade lärare, undervisningslokaler, trädgårdsanläggningar och elevbostäder som finns i Alnarp bör därjämte tas i anspråk för den föreslagna trädgårdsteknikerkursen med ett beräknat årligt elevantal av 20.

Utredningen har förordat, att den andra skolan med förmansutbildning skall placeras i Norrköping. Härvid har utredningen beaktat, att den nuvarande skolan vid Experimentalfältet i Stockholm måste avvecklas senast vid utgången av 1963 på grund av utbyggnaden av Stockholms universitet. Innan utredningen stannat för förslaget om förläggning till Norrköping har den prövat ett flertal olika alternativ. Dessa har samtliga bedömts antingen

ogenomförbara eller sämre än alternativet Norrköping. I denna stad har utredningen funnit förutsättningar föreligga att förlägga trädgårdsskolan inom ett område med ändamålsenlig markbeskaffenhet och på i övrigt fördelaktiga villkor. Mot utredningens förslag har åtskilliga remissinstanser invänt och hävdade att skolan bör förläggas i eller invid Stockholm eller inom Mälardistriktet i övrigt. Bland dem som tillstyrkt förslaget märks trädgårdsodlarnas organisationer, vissa av trädgårdsanläggarnas sammanslutningar, Riksförbundet Landsbygdens folk samt lokaliseringsutredningen.

För min del har jag ingående övervägt de förslag till lokalisering av den nya trädgårdsskolan, vilka konkret angivits i utredningens betänkande och i remissutlåtandena. Härvid har jag bland annat beaktat tillgången på för trädgårdsanläggningar lämplig mark och på demonstrations- och övningsobjekt av olika slag samt till lämpliga kommunikationer. I anslutning till det sistnämnda bör erinras om att enligt i utredningens betänkande redovisad statistik 37 procent av eleverna vid skolan å Experimentalfältet under tidsperioden 1958—1960 rekryterats från Götaland medan 30 procent kommit från Svealand. Vidare har jag prövat möjligheterna att inom avsedd tidsrymd få en skola till stånd, sannolikheten för att skolan skall kunna kvarbli för längre tid samt förutsättningarna för rationell och ekonomisk drift. På grund av resultatet av mina överväganden förordar jag, att den nya trädgårdsskolan förläggs till Norrköping.

Såsom utredningen avsett bör skolan inrymma cirka 60 elevplatser. Med hänsyn till att den får karaktär av riksskola bör den liksom Alnarpskolan vara statlig.

Av redogörelsen i det föregående framgår, att Norrköpings stad i sitt remissyttrande utfäst sig att medverka till skolans tillkomst i den utsträckning som angivits i betänkandet. Detta innebär, att staden är beredd att utan ersättning ställa erforderligt område samt yttre ledningar och vägar till förfogande. Staden är även beredd uppföra de för skolverksamheten nödvändiga byggnaderna samt upplåta dessa och svara för alla kostnader för yttre och inre underhåll mot ett fast hyresbelopp av 125 000 kr. för år. Riksrevisionsverket finner angivna utfästelser vara godtagbara för statsverket. Kungl. Maj:t har genom beslut den 2 mars 1962 bemyndigat trädgårdsnäringsutredningens ordförande att — under förbehåll av Kungl. Maj:ts senare godkännande — för statens räkning ingå avtal i ämnet med Norrköpings stad.

Jag räknar med att skolan skall kunna tas i bruk vid årsskiftet 1963/64. Tills vidare bör odlarlinjen vid skolans förmanskurs vara inriktad endast på växthusodling. Såsom förut anförts skall härjämte i kursen ingå fullständig anläggning.

Utredningens förslag rörande *omfattningen och lokaliseringen av trädgårdsundervisningen i Norrland* har föranlett invändningar från åtskilliga remissinstanser. Detta gäller såväl den förordade överflyttningen av utbildningen från den nuvarande trädgårdsskolan i Söråker till lantmannaskolan i Umeå som längden och inriktningen av den undervisning som enligt utred-

ningen skall följa på grundutbildningen. I anslutning till remissbehandlingen har lämnats nya uppgifter beträffande möjligheterna till finansiering av den för närvarande förhållandevis kostsamma verksamheten vid skolan i Söråker samt angående läget i fråga om elevrekryteringen. Jag anser därför, att frågan om trädgårdsundervisningen i Norrland bör bli föremål för fortsatta undersökningar och överväganden. I avvaktan på resultaten härav bör utbildningen vid trädgårdsskolan i Söråker fortgå med oförändrad inriktning. Om möjligt bör resultaten i fråga redovisas för 1963 års riksdag.

Förslag om nedläggning av *fruktodlingsskolan i Urshult* har redan framlagts i statsverkspropositionen (bil. 11, p. 64). I samband med avvecklingen av skolan bör lantbruksstyrelsen låta undersöka möjligheten och lämpligheten av att tillvarata vid skolan befintligt odlingsmaterial.

Övergången till det nya utbildningssystemet bör ske så snart som möjligheter därtill föreligger vid respektive skolor. Grundläggande yrkeskurs bör efter lantbruksstyrelsens närmare bestämmande kunna påbörjas hösten 1962 vid de lantbruksskolor som kan ifrågakomma. I Alnarp kan sådan kurs börja våren 1963 och i Norrköping påföljande år. Med hänsyn till önskvärdheten av att så många som möjligt av sökandena till kommande förmanskurser genomgått grundläggande yrkesutbildning enligt de nya normerna, bör antalet elever i 1963 års sommarkurs i Alnarp utvidgas.

Några trädgårdsskolekurser av 16 månaders längd bör ej komma till stånd, sedan de nu pågående slutat våren 1963.

De nya trädgårdsförmanskurserna i Alnarp och Norrköping bör börja i januari 1964. Vid samma tidpunkt bör utbildningen av trädgårdstekniker inledas.

Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, lantbruksstyrelsen torde böra utfärda i samband med omläggningen av utbildningssystemet erforderliga övergångsbestämmelser. Dessa bör innefatta regler för sådana dispenser, som under de första åren bör medges från fordringarna för inträde i förmans- och teknikerkurserna.

I anslutning till vad förut anförts förordar jag att statsstödet till skogs- och lantbruksakademiens trädgårdsundervisning vid Experimentalfältet upphör med utgången av budgetåret 1962/63. Uppgörelse torde böra träffas med akademien om hur skall förfaras med den undervisningsmateriel och annan utrustning samt de övriga tillgångar, som anskaffats med anlitande av statsbidrag. Frågan om ianspråktagandet av personalen vid skolan bör också beaktas.

För lärarpersonalen vid de skolor, där trädgårdsundervisning meddelas, bör från och med den 1 juli 1963 i princip gälla samma normer i fråga om löneställning och andra avlöningsförmåner samt beträffande tjänstgöringsbestämmelser, bland annat rörande tjänstgöring per vecka och läsår, som tidigare denna dag i proposition angående yrkesutbildningen på lantbrukets område förordats för personal vid lantbrukets yrkesskolor. Det torde böra erinras om att i denna proposition framlagts förslag om att den i

Ae 26 placerade tjänsten som föreståndare för trädgårdsavdelningen vid Alnarpsinstitutet per den 1 juli 1963 skall utbytas mot en sådan tjänst i Be 1.

Anslagsäskandena beträffande yrkesutbildningen på trädgårdsområdet bör inges till Kungl. Maj:t av lantbruksstyrelsen. Förslag rörande den för trädgårdsutbildningen i Norrköping erforderliga personalen och den personal, som bör tas i anspråk för yrkesutbildningen på trädgårdsområdet i Alnarp, bör framläggas i äskandena för budgetåret 1963/64. Samtidigt bör yrkas medel för utrustning av trädgårdsskolan i Norrköping samt för omkostnader, m. m. för verksamheten vid trädgårdsskolorna.

Någon nettoökning av kostnaderna för trädgårdsundervisningen i anledning av omläggningen av denna, räknar jag ej med för budgetåret 1962/63. För därpå följande budgetår, då det bör övervägas att å riksstaten uppföra särskilda anslag för yrkesutbildningen på trädgårdsområdet, har trädgårdsnäringens utredningen för sin del beräknat en utgiftsökning motsvarande cirka 185 000 kr. för helt år.

Kungl. Maj:t torde få utfärda de författningsbestämmelser, vartill mina förslag rörande det nya utbildningssystemet föranleder.

Statligt stöd till trädgårdsnäringens rationalisering. Trädgårdsnäringens utredningen har föreslagit vissa ändringar av reglerna för det av lantbruksstyrelsen administrerade särskilda statsstöd till rationaliseringsåtgärder inom trädgårdsnäringen, som lämnas i form av lånegarantier och bidrag. I syfte att stimulera till intensifierad rationaliseringsverksamhet förordar utredningen, att bestämmelserna i huvudsak anpassas till vad som numera gäller för motsvarande stöd till jordbruksnäringen. Rörande förslagets närmare innebörd och innehållet i de däröver avgivna remissyttrandena får jag hänvisa till redogörelsen i det föregående.

För egen del finner jag, att utredningens förslag ligger i linje med tidigare beslutade eller föreslagna åtgärder för att stärka trädgårdsnäringens konkurrenskraft. En ytterligare rationalisering av näringen är, såsom utredningen och åtskilliga remissinstanser understrukit, angelägen i rådande läge. Det faller i första hand på trädgårdsodlarna själva och deras organisationer att vidta de erforderliga åtgärderna härför. Det allmännas medverkan bör främst ske genom den nyligen omorganiserade, av hushållningssällskapsorganisationen bedrivna rådgivningsverksamheten på området. En förstärkning av statens bistånd till finansieringen av investeringar för att åstadkomma utvidgade och effektivare anläggningar m. m. i enlighet med utredningsförslagen underlättar rationaliseringsarbetet inte oväsentligt. Det bör i sammanhanget erinras om de möjligheter som föreligger för trädgårdsföretag, som är av sådan storlek att de kan anses ha industriell karaktär, att erhålla kreditstöd genom kommerskollegium och företagarföreningarna.

I avvaktan på erfarenheterna av de förändringar i fråga om garanti- och bidragsstödet åt trädgårdsnäringen, som jag här föreslår, bör de hittillsva-

rande formerna för handläggningen av garantiärenden bibehållas. Ett närmare samarbete mellan de stödbeviljande organen torde dock böra eftersträvas.

En grundläggande förutsättning för att rationaliseringsstöd skall få utgå bör, såsom utredningen ansett, vara att det framstår som uppenbart att företaget vid rationell drift skall kunna bestå på lång sikt. Det bör också krävas, att det ur allmän synpunkt är önskvärt att företaget består respektive tillkommer. Med hänsyn till dessa villkor fordras ekonomiska överväganden rörande effekten av varje rationaliseringsåtgärd. Jag tillstyrker därför utredningens förslag, att investeringskalkyl i regel skall upprättas innan stöd beviljas. Vid utarbetandet av sådan kalkyl för ett företag måste även beaktas produktions- och avsättningsförhållandena i stort vad gäller trädgårdsalster. Kalkylerna bör, såsom utredningen förordat, upprättas genom lantbruksstyrelsens försorg. Härvid bör bland annat inom hushållningssällskapsorganisationen befintliga konsulenter medverka.

Med hänsyn till vad jag nyss förordat rörande de allmänna förutsättningarna för att rationaliseringsstöd skall få beviljas och till de skäl utredningen härutöver anfört biträder jag förslaget att slopa det nu gällande kravet att företag, som erhåller lånegaranti eller bidrag av lantbruksstyrelsen, skall ha funnits och drivits före den 1 juli 1955. Vid remissbehandlingen har framförts farhågor att ej önskvärda nyetableringar av trädgårdsföretag skall komma till stånd efter en sådan ändring. Om, såsom jag nyss förordat, endast ur allmän synpunkt önskvärda företag kan erhålla stöd, torde man knappast behöva riskera detta.

I överensstämmelse med vad utredningen förordat bör sådan författningsändring ske att kreditgaranti med anlåtande av den särskilda garantiramen för lån till trädgårdsnäringsens rationalisering hädanefter normalt skall — utan någon till företagets storlek hänförlig begränsning — kunna medges upp till ett belopp av högst 100 000 kr. Kungl. Maj:t bör dock om särskilda skäl föreligger äga bevilja garanti utöver nämnda maximibelopp. Amorteringstiden för de statsgaranterade lånen bör vara anpassad till den ekonomiska livslängden av de anläggningar som skall finansieras genom lånen. Med hänsyn härtill och till att anläggningarna inte sällan utgörs av varaktiga byggnader tillstyrker jag att amorteringstiden bör kunna utsträckas till högst 20 år. Likaså biträder jag utredningens förslag, att den amorteringsfria tiden för lånen förlängs så att amortering senast skall börja under fjärde året från lyftningsdagen. Härigenom blir amorteringsreglerna jämförbara med motsvarande bestämmelser för kreditstödet till småindustri och hantverk.

I fråga om rationaliseringsbidragen biträder jag utredningens förslag, att det högsta belopp som skall kunna utgå till ett trädgårdsföretag bestäms till 8 000 kr. I de särskilda villkoren för att bidrag skall få beviljas bör vidtas den jämkningen att företaget ej får vara större än att för driften erfordras, förutom brukaren och tillfällig abetskraft, endast två helårsanställda arbetare. Vidare bör bidrag till enskild person utgå endast under förutsätt-

ning att han ensam eller om han är gift, tillsammans med sin make, varken äger förmögenhet av sådan storlek, som medför skyldighet att gälda statlig förmögenhetsskatt, eller har sådana inkomster att bidrag framstår som opåkallat.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidta de författningsändringar, som föranleds av bifall till de förslag jag här framlagt.

Anslagsfrågor. Ramen för statlig kreditgaranti till lån avseende trädgårdsnäringsens rationalisering bör enligt min mening höjas för att tillgodose de ökade anspråk, som kan väntas uppkomma som följd av mina förslag i det föregående. Med hänsyn till att under de senaste tre budgetåren i genomsnitt 500 000 kr. årligen tagits i anspråk av ramen och till att Kungl. Maj:t liksom hittills bör få medge jämkning i fördelningen mellan denna och ramen för lån till lagerhus m. m. anser jag att det är till fyllest med en ökning med 1 000 000 kr. till 3 000 000 kr. Ramen för lån till lagerhus för jordbruksändamål jämte auktionslokaler för trädgårdsprodukter m. m., bör såsom lantbruksstyrelsen föreslagit bestämmas till ett oförändrat belopp av 6 000 000 kr. Enligt vad lantbruksstyrelsen anmält pågår överväganden om att uppföra nya auktionshallar. Med hänsyn härtill bör inom ramen minst 2 000 000 kr. stå till förfogande för ändamålet.

Med hänsyn till under anslaget till *Bidrag till trädgårdsnäringsens rationalisering* befintlig reservation bör detta även för nästa budgetår kunna uppföras med ett formellt belopp av 1 000 kr.

Till *Gottgörelse till trädgårdsnäringsen för av dess utövare erlagd bensinskatt* har för innevarande budgetår anvisats 300 000 kr. Enligt beslut av 1961 års riksdag har den ordinarie skatten för bensin höjts med fem öre per liter från och med den 1 januari 1962. Höjningen bör med utgångspunkt i grunderna för beräkningen av gottgörelsen föranleda, att denna ökas med 50 000 kr. för år. Under anslaget för nästa budgetår bör upptas även på första halvåret 1962 belöpande tilläggsbelopp eller 25 000 kr. Anslaget bör sålunda uppföras med 375 000 kr.»

III. Utskottet

I propositionen har föreslagits en omläggning av yrkesutbildningen på trädgårdsområdet på grundval av ett av trädgårdsnäringsutredningen framlagt betänkande i ämnet. Förslaget innebär i huvudsak att en sammanhängande utbildningsgång skapas, som omfattar en grundläggande yrkeskurs om 21 veckor, en trädgårdsförmanskurs om 42 veckor och en trädgårdsteknikerkurs av jämväl 42 veckors längd. Vad departementschefen förordat i fråga om utbildningsgång, kursernas innehåll och längd, intagningsbestämmelser samt minsta antal elever tillstyrker utskottet.

Beträffande kursernas förläggning föreslår departementschefen att träd-

gårdsutbildningen i huvudsak förlägges till trädgårdsskolan i Alnarp samt till en ny skola i Norrköping. Förutom grundläggande yrkeskurs skall vid Alnarp finnas förmansutbildning och teknikerkurs samt i Norrköping förmansutbildning. Grundläggande yrkeskurs skall även kunna anordnas vid lantbrukets yrkesskolor. I avvaktan på resultat av fortsatta överväganden rörande omfattningen och lokaliseringen av trädgårdsutbildningen i Norrland förordas att trädgårdsskolan i Söråker bibehålles med oförändrad undervisning. Vad angår frågan om lokaliseringen av den nya trädgårdsskolan har i motionerna I: 628 och II: 756 hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en skyndsam prövning och förslag rörande förläggande av trädgårdsskola omfattande grundläggande yrkeskurs och förmanskurs till Mälar-området. Enligt motionärerna talar övervägande skäl för att den nya trädgårdsskolan förlägges till Mälar-området. Bl. a. återopas till stöd för motionsyrkandet att detta område företräder ett flertal olika landskapstyper och därigenom är representativt för en mycket stor del av södra och mellersta Sverige. Utskottet finner de motiv bärande vilka grundat departementschefens förslag att den nya trädgårdsskolan förlägges till Norrköping. Härvid har utskottet fäst avseende vid att något annat lokaliseringsalternativ, som utan betydande tidsutdräkt och höga kostnader torde vara genomförbart, ej påvisats. Således har utskottet ansett sig ej kunna biträda förenämnda motionsyrkande. Utskottet tillstyrker även i övrigt vad departementschefen under detta avsnitt förordat.

Av departementschefen framlagt förslag om ändringar i bestämmelserna för det statliga stödet till trädgårdsnäringen syftar till att anpassa dessa till vad som enligt beslut av 1959 års riksdag gäller för jordbrukets rationaliseringsstöd. Utskottet vill särskilt understryka den av departementschefen angivna grundförutsättningen för att rationaliseringsstöd skall utgå, nämligen att det skall framstå som uppenbart att företaget vid rationell drift skall kunna bestå på lång sikt. I enlighet härmed bör investeringskalkyl i regel upprättas, innan stöd beviljas. Utskottet biträder jämväl förslaget om att även nyetablerade företag skall kunna erhålla stöd om de i övrigt uppfyller villkoren för erhållande av bidrag eller lånegaranti. Genom kravet på investeringskalkyl har enligt utskottets mening garantier skapats för att endast önskvärda företag kommer till stånd. Mot övriga i sammanhanget framförda förslag till ändringar i bestämmelserna för det statliga stödet till trädgårdsnäringen har utskottet ej heller något att erinra.

I motionerna I: 629 och II: 757 har föreslagits att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att vid förhandlingar angående handelsavtal trädgårdsnäringens intressen måtte tillvaratagas med hänsyn till dels behovet av en inhemsk produktion av för folkhälsan och folkförsörjningen viktiga trädgårdsprodukter dels ock tillgodoseendet av odlarnas anspråk på skälig lönsamhet för produktionen. Enligt utskottets mening låter det sig svårigen göra att nu vidtaga särskilda åtgärder i syfte att vid kommande han-

delsförhandlingar bereda trädgårdsnäringen särskilt skydd. Först vid dessa förhandlingar torde det bli möjligt att helt klargöra trädgårdsnäringens ställning inom en vidgad marknad. Motionsyrkandet bör på grund härav ej för-
anleda någon riksdagens åtgärd.

I likhet med departementschefen finner utskottet det vara till fyllest att ramen för statlig kreditgaranti till lån avseende trädgårdsnäringens rationalisering bestämmes till 3 000 000 kr. och för lån avseende uppförande av lagerhus m. m. för jordbruksändamål jämte auktionslokaler för trädgårdsprodukter, m. m. till 6 000 000 kr. Liksom hittills bör Kungl. Maj:t få medge jämkning i fördelningen. Utskottet har således ej funnit anledning biträda de motionsvis väckta yrkandena om en höjning av lånegarantiramen avseende trädgårdsnäringen till 4 000 000 kr. I samband härmed vill utskottet hänvisa till att hitintills anspråken på lånegarantier till lån för trädgårdsnäringens rationalisering ej uppgått till mer än i genomsnitt 500 000 kr. för år. Departementschefens beräkning av anslagen till Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering och till Gottgörelse till trädgårdsnäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt möter ej någon invändning från utskottets sida. I fråga om sistnämnda anslag har i motionerna I: 665 och II: 792 yrkats att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte ge till känna att den kollektiva återbäringen till trädgårdsnäringen av bensinsskattemedel må användas även för upplysningsverksamhet om trädgårdsprodukter. I anledning härav vill utskottet erinra om att utskottet i utlåtande nr 1961: 10 i samband med behandlingen av frågan om statligt stöd till tillkomsten av auktionslokaler för försäljning av trädgårdsprodukter förordat vad departementschefen i proposition nr 1961: 42 uttalat angående ianspråktagandet av kollektivt restituerade bensinsskattemedel för bl. a. upplysningsåtgärder bland såväl odlare som konsumenter. Riksdagen biföll vad utskottet sålunda förordat. Enär av motionärerna berörd fråga torde innefattas i det beslut, som fastställts av föregående års riksdag synes motionsyrkandet icke erfordra någon riksdagens åtgärd.

Vad angår anslaget till Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag om oförändrad medelsanvisning av 400 000 kr. Även ändringarna i garantiramarna, som syftar till en anpassning till de beräknade garantibehoven för de olika rationaliseringsändamålen, jämte övriga i sammanhanget framförda förslag biträdes av utskottet. I motionerna I: 309 och II: 383 har yrkats om en sådan ändring av kungörelsen den 26 maj 1961, nr 177, att garanti för driftlån till jordbrukare kan lämnas med ett från 20 000 kr. till 30 000 kr. höjt maximibelopp. I anledning härav får utskottet hänvisa till sitt utlåtande nr 10 till innevarande års riksdag om frågan rörande jordbrukets kapitalförsörjning. Av detta utlåtande framgår att lantbruksstyrelsen överväger att framlägga förslag till höjning av det nuvarande maximibeloppet för drift-

lån i sådan tid, att förslag till ändring i kungörelsen kan framläggas vid 1962 års riksdags höstsession. Med hänsyn härtill anser utskottet att yrkandet i motionerna inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Under åberopande av vad i det föregående anförts hemställer utskottet, att riksdagen må

I. a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag godkänna de förslag till riktlinjer för yrkesutbildningen på trädgårdsområdet som framlagts i det föregående,

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 628 och II: 756 besluta om att en ny trädgårdsskola skall komma till stånd i Norrköping,

c) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag godkänna de förslag till trädgårdsutbildningens organisation i övrigt, som framlagts i det föregående.

II. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag godkänna i det föregående angivna förslag rörande ändring av bestämmelserna angående det statliga stödet till trädgårdsnäringsens rationalisering,

III. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag å riksstaten för budgetåret 1962/63 under nionde huvudtiteln anvisa

a) till *Bidrag till trädgårdsnäringsens rationalisering* ett reservationsanslag av 1 000 kr.,

b) till *Gottgörelse till trädgårdsnäringsen för av dess utövare erlagd bensinskatt* ett anslag av 375 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen,

IV. besluta att motionerna I: 665 och II: 792, såvitt avser användningen av bensinskattemedel för upplysningsverksamhet om trädgårdsprodukter ej må föranleda någon riksdagens åtgärd,

V. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 629 och II: 757 samt I: 665 och II: 792, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, medge att under budgetåret 1962/63 statlig kreditgaranti må beviljas dels för lån avseende trädgårdsnäringsens rationalisering intill ett belopp av 3 000 000 kr., dels för lån avseende uppförande av lagerhus m. m. för jordbruksändamål jämte auktionslokaler för trädgårdsprodukter, m. m. intill ett belopp av 6 000 000 kr., med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena skulle ge anledning därtill, medge jämkning i fördelningen,

VI. a) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag medgiva, att den årliga räntan å den stående delen av lån från egnahems-lånefonden, som beviljats efter ingången av år 1920 men före den 1 juli 1940, må för år 1963 nedsättas till 3,6 procent,

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag medgiva att i avseende å köpeskilling för sådan jordbrukslägenhet eller bygg-

nad å åbolägenhet som år 1920 eller senare år försålts från kronoegendom, räntan må, i den mån köpeskillingen förräntas enligt enahanda grunder, som gällt eller gäller för den stående delen av före den 1 juli 1940 beviljat egnahemslån för jordbrukslägenheter, under år 1963 utgå efter 3,6 procent,

c) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag medgiva att under budgetåret 1962/63 statlig kreditgaranti må beviljas dels för lån avseende yttre rationalisering intill ett belopp av 18 000 000 kr., för lån till inre rationalisering intill ett belopp av 10 000 000 kr. och för lån till det i det föregående särskilt angivna slag av driftsrationalisering inom jordbruket intill ett belopp av 3 000 000 kr. med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena skulle giva anledning därtill, medgiva jämkning i sagda fördelning, dels för jordbruksegnahemslån m. m. intill ett belopp av 20 000 000 kr. och för driftlån intill ett belopp av 8 000 000 kr. med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena skulle giva anledning därtill, medgiva jämkning i sagda fördelning samt

d) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kr.

VII. besluta att motionerna I: 309 och II: 383 ej må föranleda någon riksdagens åtgärd,

VIII. avslå motionerna I: 629 och II: 757, såvitt de ej berörts i det föregående.

Stockholm den 26 april 1962

På jordbruksutskottets vägnar:

HJALMAR NILSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Hjalmar Nilsson, Lage Svedberg, Nord*, Bertil Andersson, Hermansson*, Mossberger, Nils Hansson, Svärd*, Magnusson och Isacson;

från andra kammaren: herr Antby, fru Lindskog, herrar Nilsson i Lönsboda, Franzén, Lundmark, Trana, Eskilsson i Likenäs, Stiernstedt, Dahlgren och Hedin*.

* Ej närvarande vid justering.

Reservationer

1. av herrar *Nils Hansson, Svärd, Isacson, Trana, Stiernstedt och Hedín*, vilka ansett att

dels den del av utskottets utlåtande på s. 11 som börjar med orden »Be-träffande kursernas» och å s. 12 slutar med orden »avsnitt förordat.» bort ersättas med text av följande lydelse:

Beträffande kursernas — — — (lika med utskottet) — — — oförändrad undervisning. Vid valet av plats för en ny trädgårdsskola är det såsom trädgårdsnäringsutredningen framhållit för såväl lärare som elever betydelsefullt, att en trädgårdsskola ligger i en trakt med högtstående och rationellt bedriven trädgårdsproduktion eller omfattande och föredömlig trädgårdsanläggningarverksamhet. Utredningen har ytterligare framhållit att eftersom trädgårdsodlingen endast behöver mycket begränsade arealer, kommer enbart de ur klimat- och marksynpunkt lämpligaste jordarna i fråga, vilket givetvis också bör gälla vid lokaliseringen av en trädgårdsskola.

Sedan trädgårdsnäringsutredningen vid sina överbåganden om den för skolan i Mellansverige lämpligaste förläggningssorten konstaterat att såväl Mälaröarna som Norrköpings stad är godtagbara ur såväl jordbruks- som klimatsynpunkt förordar utredningen dock att skolan förläggas till Norrköpings stad. Man uttalar i sammanhanget att i anslutning till såväl Mälaröarna som Norrköping ligger betydande odlingsdistrikt samt omfattande parkanläggningar samt att båda förläggningssalternativen är lämpliga ur kommunikationssynpunkt. Som en starkt bidragande orsak till att trädgårdsnäringsutredningen stannat vid att föreslå Norrköping såsom förläggningssort för skolanläggningen, framstår de ekonomiska åtaganden, som Norrköpings stad iklätt sig gentemot staten om skolan förläggas till Norrköping. Även departementschefen har i förevarande sammanhang understrukit betydelsen av de ekonomiska åtaganden som gjorts av Norrköpings stad.

I motionerna I: 628 och II: 756 har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt prövning och förslag rörande förläggande av ifrågavarande trädgårdsskola omfattande grundläggande yrkeskurs och förmanskurs till Mälarområdet. Enligt motionärerna talar överbäggande skäl för att den nya trädgårdsskolan förläggas till Mälarområdet. Vad i förenämnda motioner yrkats biträdes således av utskottet.

Utskottet, som vid sin prövning av frågan beaktat att ett stort antal prominenta remissinstanser icke ansett sig kunna biträda förslaget om skolans förläggning till Norrköping, vill särskilt understryka dels att trädgårdsundervisningen på Experimentalfältet i Stockholm pågått under lantbruksakademiens huvudmannaskap sedan år 1832, under vilken tid stockholmsområdet genomgått en oerhörd befolknings- och näringsutveckling, vilket i och för sig talar mot ett nedläggande av tidigare befintliga utbildningsmöjligheter på trädgårdsnäringsens område och dels vikten av att skolans för-

läggning icke påverkas av i och för sig diskutabla ekonomiska sidointressen. I övrigt tillstyrker utskottet vad departementschefen under detta avsnitt i propositionen föreslagit.»

dels ock utskottets hemställan under I b) bort ha följande lydelse:

»I b) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 628 och II: 756 i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt prövning och förslag rörande förläggande av trädgårdsskola omfattande grundläggande yrkeskurs och förmanskurs till Mälardalen.»

2. av herrar *Nord, Hermansson, Nils Hansson, Isacson, Antby, Nilsson* i Lönsboda, *Stiernstedt, Dahlgren* och *Hedin*, vilka ansett att

dels den del av utskottets utlåtande på s. 13 som börjar med orden »I likhet» och slutar med orden »500 000 kr. för år» bort ersättas med text av följande lydelse:

»I fråga om *statlig kreditgaranti till lån avseende trädgårdsnäringsens rationalisering* torde de ändrade bestämmelser, som utskottet i det föregående anslutit sig till, komma att medföra en avsevärd ökning av garantigivningens omfattning. Det är även angeläget att en god beredskap för rationaliseringsinsatser upprätthålles med tanke på den västeuropeiska stormarknaden. Utskottet biträder därför det i motionerna I: 629 och II: 757 samt I: 665 och II: 792 framförda yrkandet om att garantiramen måtte fastställas till 4 000 000 kr., vilket sammanfaller med trädgårdsnäringsutredningens av samtliga remissinstanser utom en tillstyrkta förslag. I fråga om *statlig kreditgaranti till lån avseende uppförande av lagerhus m. m. för jordbruksändamål jämte auktionslokaler för trädgårdsprodukter m. m.* biträder utskottet departementschefens förslag. Garantiramen bör således fastställas till 6 000 000 kr. Liksom hittills bör Kungl. Maj:t få medge jämkning i fördelningen.»

dels ock utskottets hemställan under V bort ha följande lydelse:

»V i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 629 och II: 757 samt I: 665 och II: 792, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, medge att under budgetåret 1962/63 statlig kreditgaranti må beviljas dels för lån avseende trädgårdsnäringsens rationalisering intill ett belopp av 4 000 000 kr., dels för lån avseende uppförande av lagerhus m. m. för jordbruksändamål jämte auktionslokaler för trädgårdsprodukter, m. m., intill ett belopp av 6 000 000 kr., med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena skulle ge anledning därtill, medge jämkning i fördelningen.»